

Wokół tradycji i zwyczajów naszego regionu

Autorzy: Beata Kuśnierczyk-Łażnia, Monika Goławska

1. Ogólny opis

Innowacja realizowana jest w ramach działającego w szkole **zespołu folklorystycznego Lajkonik**. Realizowana jest w dwóch klasach pierwszego etapu edukacyjnego w wymiarze dwóch godzin miesięcznie w okresie trzech lat. Celem jej jest rozbudzenie zainteresowania dzieci muzyką ludową, tańcem i słowem oraz kultywowanie dorobku swojego regionu. Projekt zakłada systematyczny kontakt uczniów klas I-III z ludową twórczością słowną, muzyczną i ruchową. Innowacja wprowadza nowe formy aktywności artystycznej dziecka takie jak: teatr, sztuka ludowa, taniec, śpiew. **Przygotowuje dziecko do pełniejszego uczestnictwa w kulturze i prezentacji swoich osiągnięć.**

2. Liczba beneficjentów

41 uczniów

3. Finansowanie

Nie wymaga zwiększonych nakładów finansowych. Innowacja realizowana w ramach czterdziestogodzinnego tygodnia pracy nauczyciela. Koszt wycieczek pokryty ze środków Rady Rodziców i sponsorów.

4. Termin realizacji

lata szkolne: 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019

Realizacja innowacji w roku szkolnym 2017/2018 odbywała się w ramach zajęć koła folklorystycznego "Lajkonik".

W pierwszym półroczu roku szkolnego podczas zajęć wykorzystano takie metody i techniki jak: uczenie się przez działanie, zabawy twórcze, praca z mapą, pogadanki, praca ze źródłem pisanim. W trakcie zajęć uczniowie poznali układ taneczny i rytmiczny tańców narodowych poloneza i krakowiaka. Poznali ich pochodzenie i nauczyli się figur tanecznych. W trakcie tych zajęć tanecznych realizowane były ćwiczenia w zakresie ruchu, orientacji w przestrzeni oraz ćwiczenia wyrabiające poczucie rytmu i akcentu w muzyce.

Uczniowie zostali również zapoznani z ludową sztuką teatralną poprzez poznanie tradycji rodzinnych związanych z obchodami Świąt Bożego Narodzenia, m.in. przyśpiewek, piosenek i przypowieści. W ramach tej tematyki przeprowadzone zostały również zajęcia rękodzieła ludowego. Uczniowie wykonywali prace świąteczne z włóczki, cekinów i bibuły. Prace uczniowie przekazali na szkolny konkurs plastyczny.

Wiele zainteresowania wzbudziły zajęcia dotyczące znajomości wiedzy o teatrze. Temat ten był omawiany podczas warsztatów teatralnych w Teatrze Sztuk w Jaworznie. Jedną z form muzycznych jest gra na instrumentach. Uczniowie uczyli się grać na instrumentach perkusyjnych oraz doskonalili grę na flecie prostym.

W ramach spotkań z ciekawymi ludźmi odbyło się również spotkanie z przedstawicielami górniczej braci. Tatusiowie uczniów opowiedzieli dzieciom o tradycjach górniczych naszego regionu i pracy górnika. Pogadanka wzbogacona była o pokaz narzędzi górniczych, strój oraz prezentację multimedialną. Śladami pracy górnika - taki temat nosiły zajęcia, które odbyły się pod ziemią. Przemierzając kopalniane korytarze Kopalni Soli w Bochni uczniowie poznali historię wydobycia soli a o trudach górniczego fachu opowiada im pani przewodnik. Uczniowie poznali dawne narzędzia i urządzenia, które służyły do urobku soli. Uczestnicy wycieczki wzięli udział w spotkaniu ze Św. Mikołajem uczestniczyli w zajęciach teatralnych, plastycznych i rekreacyjnych. Dostępna w bocheńskiej kopalni Podziemna Ekspozycja Multimedialna sprawiła, że zwiedzanie miało charakter podróży w czasie. Podróż przez historię górnictwa solnego rozpoczęła się w epoce panowania księcia Bolesława Wstydlwego i księżnej Kingi. Spotkania z polskimi królami, żupnikami genueńskimi, a także duchem mnicha cystersa stanowiły niecodzienną lekcję historii.

Z wielkim zaangażowaniem uczniowie uczestniczyli również w warsztatach z cyklu „Spotkania z kulturą ludową” w Muzeum Miasta Jaworzna. „Zabawki ludowe między regionami”. Zajęcia dały uczniom wiele powodów do radości podczas malowania i ozdabiania drewnianych ptaszków. Ponadto uczniowie mogli pobawić się dawnymi zabawkami w specjalnie zaaranżowanym miejscu i poznać znaczenie zabawek w kulturze ludowej. Wszystkie prace wykonane podczas tych zajęć były wyeksponowane w galerii Lajkonika.

Uczniowie wzięli udział w popołudniowej imprezie regionalnej w Klubie Relax pod hasłem "**Smaki Jaworzna**" oraz niedzielnej imprezie lokalnej "**Popołudnie z rodziną**". Natomiast w słoneczną wrześnieową sobotę zespół "Lajkonik" zaprezentował się na rynku w Jaworznie w uroczystości dedykowanej seniorom pt. "**Jaworznianie Seniorom**". Zespół wystąpił również w popołudniowym szkolnym koncercie noworocznym pt. "Z wysokiego nieba śpiewajmy Maleńkiemu". W koncercie tym wzięli również udział śląski zespół ludowy "Laryszoki" z Mysłowic. Po występie dzieci zaproszone zostały na słodki poczęstunek, a na koniec wraz z opiekunami każdy dostał pamiątkowy upominek od Lajkonika.

W drugim półroczu uczniowie uczestniczyli w warsztatach ludowych w Muzeum Miasta Jaworzna, których tematem było zapoznanie z tradycjami i zwyczajami wielkanocnymi. Uczniowie wykonywali również pisanki ozdabiane woskiem i farbą z bibuły. Prace zostały przedstawione rówieśnikom w szkole. Pracowano również metodą projektów. Uczniowie przygotowali prezentację multimedialną na temat zabawek ludowych między regionami, własnoręcznie wykonane zabawki, plakaty o roli zabawek w życiu dziecka oraz albumy prezentujące różne rodzaje zabawek. Albumy te zaprezentowano na wystawie w szkolnej bibliotece. Całość projektu mogli obejrzeć również uczniowie innych klas I-III oraz klasy czwarte.

W związku z Rokiem Niepodległej uczniowie brali udział w zajęciach w Bibliotece Miejskiej w Jaworznie pod tytułem "Wirtualna podróż po Polsce" oraz "Edukacja globalna". Podczas tych zajęć mieli okazję poznać dawne i obecną stolicę Polski, główne rzeki, granice i naszych sąsiadów. Podsumowaniem zajęć było nanoszenie kredkami na mapę Polski poznanych informacji.

11 maja 2018 r. zespół Lajkonik wzięli udział w III Konkursie Piosenki i Pieśni Patriotycznej w Jaworznie, zdobywając **II miejsce**. Uczniowie mieli okazję zaprezentować się szerszej społeczności lokalnej podczas popołudniowego koncertu galowego 18 maja w Klubie Relax. Paweł Matuszyk, uczeń klasy II a wzięli udział w VII Miejskim Konkursie Piosenki Dziecięcej "Jaworek" zdobywając **I miejsce** oraz **II miejsce** w tym konkursie za wyraz artystyczny.

Uczniowie przystąpili również do projektu przygotowanego przez Urząd Miasta Jaworzna pt. "Jaworzno – kocham moje miasto". W związku z tym projektem 23 maja 2018 r. zostały zorganizowane warsztaty plastyczne dla uczniów i rodziców klas Ia i IIa. Warsztaty prowadziła pani Natalia Urant, rodzic z klasy Ia. Przedstawiła technikę malowania kawą, herbatą, kurkumą i innymi kuchennymi przyprawami. Zajęcia zgromadziły licznych uczestników, którzy w miłej folkowej atmosferze wspólnie tworzyli pocztówkę z Jaworzna na Miejski Konkurs Plastyczny organizowany przez MCKiS w Jaworznie. W konkursie tym zajęliśmy **I miejsce**, a praca zostanie wydrukowana w formie tradycyjnej pocztówki.

W czerwcu uczniowie klasy IIa uczestniczyli w wycieczce do Krzykawki, podczas której w staropolskim dworku uczestniczyli w warsztatach ceramicznych. Podczas tych zajęć rękodzieła ludowego mogli pracować z gliną, która jest materiałem niezwykle plastycznym, a dzięki temu – wdzięcznym dla rąk każdego artysty, który poprzez wyrobienie, wałkowanie i wyciskanie jej rozwija swoją sprawność manualną. Uczniowie mieli również okazję zwiedzić komnaty osiemnastowiecznego dworku i poznać starodawne urządzenia gospodarstwa domowego. Uczniowie klasy II a przygotowali również program artystyczny na akademię zakończenia roku szkolnego.

Uczniowie systematycznie i z dużym zaangażowaniem uczestniczyli w zajęciach koła folklorystycznego.

Monika Goławska, Beata Kuśnierczyk-Łażnia